

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

27 जून 2024

महाराष्ट्र राज्य विशिष्ट बातम्या

राजर्षी छत्रपती शाहू
महाराज

बातमीत का आहे?

- शाहू महाराजांची 150 वी जयंती कोल्हापूर शहरात साजरी करण्यात आली.
- राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज यांच्या परोपकारी योगदानाची दखल घेऊन त्यांना भारतरत्न पुरस्कार देण्याची मागणी पालकमंत्री हसन मुश्रीफ यांनी केली आहे.

राजर्षी छत्रपती शाहू महाराजांबद्दल:

- पूर्ण नाव: कोल्हापूरचे शाहूजी महाराज
- जन्म: 26 जून 1874
- मृत्यू: 6 मे 1922
- पदवी: राजर्षी (म्हणजे राजऋषी)
- राज्य: 1894 ते 1922 पर्यंत कोल्हापूर संस्थानावर राज्य केले.
- त्यांच्या प्रगतीशील धोरणांसाठी आणि सामाजिक सुधारणांसाठी ओळखले जाते.
- सामाजिक सुधारणा:
 - वंचित आणि मागासवर्गीयांच्या हितासाठी आवाज उठवला.
 - मागासवर्गीयांसाठी शिक्षण आणि सरकारी नोकऱ्यांमध्ये आरक्षणाचे धोरण लागू केले.
 - उपेक्षित समाजातील विद्यार्थ्यांसाठी वसतिगृहे उभारली.
 - मुलींच्या शिक्षणाला चालना दिली आणि त्यांच्यासाठी अनेक शाळा उघडल्या.
- आर्थिक सुधारणा:
 - कृषी सुधारणा आणि शेतकऱ्यांच्या हिताचा पुरस्कार केला.
 - सहकारी शेती आणि सहकारी संस्था स्थापन करण्यास प्रोत्साहन दिले.
 - ग्रामीण लोकसंख्येची आर्थिक स्थिती सुधारण्यासाठी उपाययोजना सुरू केल्या.
- राजकीय योगदान:
 - जातीव्यवस्था आणि अस्पृश्यता निर्मूलनासाठी काम केले.
 - बाबासाहेब आंबेडकर यांनी दलित समाजाच्या उन्नतीसाठी केलेल्या प्रयत्नांना पाठिंबा दिला.
 - ज्योतीराव फुले यांनी स्थापन केलेल्या सत्य शोधक समाजाच्या स्थापनेत त्यांनी महत्त्वाची भूमिका बजावली.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

झिका विषाणू	बातमीत का आहे? ● पुण्यात पुन्हा एकदा झिका विषाणूने थैमान घातले आहे. झिका व्हायरस बदल: ● झिका विषाणू हा डासांपासून पसरणारा फ्लेविव्हायरस आहे.● युगांडामध्ये 1947 मध्ये माकडांमध्ये प्रथम आणि 1952 मध्ये मानवांमध्ये ओळखले गेले.● प्रामुख्याने एडीस डास, विशेषतः एडिस इजिप्तीद्वारे प्रसारित होतो.● संसर्ग होण्याची करणे: ○ डास चावणे.○ गर्भधारणेदरम्यान आईपासून गर्भापर्यंत, ज्यामुळे जन्मजात झिका सिंड्रोम होतो.○ लैंगिक संक्रमण.○ रक्त संक्रमण (दुर्मिळ प्रकरणे).
जागतिक बँक	बातमीत का आहे? ● जागतिक बँकेच्या अधिकाऱ्यांनी नुकतीच सांगली, मिरज आणि कुपवाड महापालिका हद्दीतील पूरग्रस्त भागांना भेट दिली.● पूरस्थिती हाताळण्यासाठी महापालिकेने जागतिक बँकेकडून आर्थिक मदतीसाठी ₹476 कोटींचा प्रस्ताव सरकारकडे सादर केला. जागतिक बँकेबद्दल: ● जागतिक बँक ही एक आंतरराष्ट्रीय वित्तीय संस्था आहे.● ब्रेटन वुड्स कॉन्फरन्स दरम्यान 1944 मध्ये स्थापना केली.● उद्दिष्टे: ○ गरिबी कमी करा आणि विकासाला पाठिंबा देणे.○ विकास कार्यक्रमांसाठी (उदा. पूल, रस्ते, शाळा आणि इतर पायाभूत सुविधा) विकसनशील देशांना आर्थिक आणि तांत्रिक सहाय्य प्रदान करणे.● संरचना: ○ इंटरनॅशनल बँक फॉर रिकन्स्ट्रक्शन अँड डेव्हलपमेंट (आयबीआरडी) आणि इंटरनॅशनल डेव्हलपमेंट असोसिएशन (आयडीए) या दोन मुख्य संस्थांचा समावेश आहे.○ जागतिक बँक समूहाचा भाग, ज्यात इंटरनॅशनल फायनान्स कॉर्पोरेशन (आयएफसी), बहुपक्षीय गुंतवणूक हमी एजन्सी (एमआयजीए) आणि इंटरनॅशनल सेंटर फॉर सेटलमेंट ऑफ इन्व्हेस्टमेंट डिस्प्युट्स (आयसीएसआयडी) यांचा समावेश आहे.● मुख्यालय: वॉशिंग्टन, डी.सी., यूएसए.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

भारतीय राज्यघटनेचे
कलम 371 (2)

बातमीत का आहे?

- महाराष्ट्रातील वैधानिक विकास मंडळांची पुनर्रचना करण्यात अपयशी ठरल्याबद्दल मुंबई उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठाने भारत सरकारवर (GoI) जोरदार टीका केली.

भारतीय राज्यघटनेचे कलम 371 (2) बद्दल:

- विशेष तरतुदी: कलम 371 (2) मध्ये महाराष्ट्र आणि गुजरात राज्यांसाठी विशेष तरतुदी आहेत.
- राज्यपालांच्या विशेष जबाबदाऱ्या:
 - विकास मंडळांची स्थापना : विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र आणि सौराष्ट्र, कच्छ आणि उर्वरित गुजरातसाठी स्वतंत्र विकास मंडळे स्थापन करण्याची विशेष जबाबदारी राज्यपालांवर असते.
 - निधीचे समन्यायी वाटप: सर्व क्षेत्रांतील विकासासाठी निधीचे समन्यायी वाटप सुनिश्चित करणे.
 - तंत्रशिक्षणाची समन्यायी व्यवस्था: तंत्रशिक्षण व व्यावसायिक प्रशिक्षणासाठी पुरेशा सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी समन्यायी व्यवस्था सुनिश्चित करणे.
- विधान सुरक्षा: कलम 371 (2) अंतर्गत तरतुदींचा उद्देश राज्यांमधील प्रादेशिक असमानता दूर करणे आणि संतुलित विकास सुनिश्चित करणे आहे.
- ऐतिहासिक संदर्भ: कलम 371 (2) हे संविधान (सातवी दुरुस्ती) अधिनियम, 1956 द्वारे समाविष्ट केले गेले आणि नंतर घटना (चाळीसावी दुरुस्ती) अधिनियम, 1976 द्वारे त्यात सुधारणा करण्यात आली.
- व्याप्ती आणि प्रभाव: सामाजिक आणि आर्थिक समानतेला चालना देण्यासाठी मागासलेल्या प्रदेशांवर लक्ष केंद्रित करून, महाराष्ट्र आणि गुजरात राज्यांमधील विकासात्मक असमतोलांना संबोधित करण्यासाठी एक फ्रेमवर्क प्रदान करण्यासाठी हे डिझाइन केले आहे.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

म्हादेई नदी

बातमीत का आहे?

- गोवा राज्याच्या जलसंपदा मंत्र्यांनी घोषणा केली की **महादयी प्रवाह (म्हादेई जल व्यवस्थापन प्राधिकरण)** 4 ते 8 जुलै या कालावधीत गोवा, कर्नाटक आणि महाराष्ट्रात **म्हादेई नदीकाठी** स्थळ तपासणी करेल.

म्हादेई नदीबद्दल:

- **स्थान:** म्हादेई नदी, ज्याला मांडवी नदी असेही म्हणतात.
- ती **कर्नाटक, महाराष्ट्र** आणि **गोवा** राज्यांमधून वाहते.
- **उगम:** नदीचा उगम **कर्नाटकातील बेळगावी जिल्ह्यातील भीमगड वन्यजीव अभयारण्यातून** पश्चिम घाटात होतो.
- **कर्नाटकातील पश्चिम घाटातील** घनदाट जंगलातून ही नदी वाहते.
- त्यानंतर ती गोव्यात प्रवेश करते, जिथे ती मांडोवी नदी म्हणून ओळखली जाते आणि शेवटी **पणजीजवळ अरबी समुद्रात** विलीन होते.
- **उपनद्या:** प्रमुख उपनद्यांमध्ये सुर्ला, रगडा आणि कोत्रा नद्यांचा समावेश होतो.

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.